

Dziennik Chojnicki

codzienne pismo polsko-katolickie na powiaty: Chojnice, Tuchola i Sępólno.

Abonament na pocztach miesięczny 302,50 mk.
do Ameryki 1/2 dolar.
Ogłoszenia na stronie 5-lam. ed wiersza petyt na Pomorze 30 mk.,
na Poznańskie 45 mk., w innych częściach Polski 55 mk.
Adres redakcji i administracji: Chojnice, ul. Orluchowska nr. 13.
Telefon nr. 44.

Rękopisów się nie zwraca. W razie nadzwyczajnych wypadków
np. przeszkód w wydawnictwie, strajków lub innych nieprzewidzianych
okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma,
a abonenci nie mają prawa do jakichkolwiek odszkodowań lub do
niedostarczonych numerów.

Drukiem i nakładem Wład. Jul. Schreibera w Chojnicach. — Redaktor: Stefan Hoffman w Chojnicach.

Nr. 16

Chojnice, piątek dnia 20 go stycznia 1922

Rok 2

Dzień polityczny.

Jagiello, Witold i towarzysze w Wilnie.

O metodach walki i obłudzie umysłowym przeciwników złączenia bezpośredniego Wilna z resztą Polski pisze znany polityk i publicysta p. Stanisław Stroński na łamach „Rzeczypospolitej” co następuje:

„Obóz belwederki stanął do wyborów w Wilnie pod sztandarem zespolonych trzech grup: PPS. z pp. Zasławskim i Bagińskim na czele, Odrodzenia z p. Chomińskim, Demokratów z pp. Janem Piłsudskim i Abramowiczem.

Jest to miejscowy wileński obóz najściślejszych zwolenników osobistych p. Naczelnika Państwa Piłsudskiego, którego nazwisko jest właściwie głównym i niemal jedynym jego hasłem.

Pod tem hasłem gotował się ów obóz do walki wyborczej od dawna i już przed rokiem, gdy była mowa o zwołaniu Sejmu Wileńskiego, wydało Odrodzenie połączone ze Stronnictwem Demokratycznym pamiętną odezwę z dnia 19 stycznia 1921 r.:

„Piłsudski z nami!

„Kto nazwiska tego nie zna! Która matka nie pokazuje dziecku obrazka z Dziadkiem! Kto w Nim nie widzi swego wybawcy, obrońcy Ludu i prawa!...

„Ale on daleko. Zabrała go nam Warszawa. Jak przed laty Jagiełłę zabrał z Wilna Kraków. Wilnu się Jagiełło należał. W Wilnie Witold, brat Jagiełły został. Wilnu się Józef Piłsudski należy. W Wilnie Jan, brat Naczelnika, został. Został i przyszedł do Odrodzenia!...

„Pamiętacie Odrodzeni, jak zeszłego roku po Zjeździe Wileńskim, w lutym, udaliśmy się w kilku jako delegaci ludowców do Warszawy, by krzywdy i bóle Dziadkowi złożyć i o ratunek prosić. Naczelnik był wtedy chory. Nie przyjmował generałów. Nie przyjmował ministrów. Nie przyjmował posłów obcych państw. Bo leżał w łóżku chory. Ale nas, Odrodźców przyjął!...

„Na naszych listach wyborczych jest brat Naczelnika, Jan Piłsudski, z przyjaciółmi. Bracia Odrodzeni, więcej mówić nie podobna, bo radość serca rozpięła. Piłsudski nasz i z nami. Tylko jego przyjaciółom na naszą listę Odrodzenia głosować wolno“.

Wówczas, przed rokiem do wyborów nie doszło, ale przygotowywano się dalej i umacniano w tym duchu i obecnie, gdy nadeszły wybory, Odrodzenie szło rzeczywiście w ścisłym zespole z Demokratami p. Jana Piłsudskiego, jako Witolda brata Jagiełły, a wraz nimi PPS., które w gruncie rzeczy uważa te grupy tylko za swoje podjazdy przybrane nieco mniej czerwoną wedle odmiennej potrzeby.

Otóż obecnie pismo tego zespołu lewicowego „Gazeta Krajowa” ogłosiło w dzień wyborów 2 stycznia br., odezwę i pouczenie dla wyborców, krążącą także jako oddzielna kartka, a w odezwie tej powołującej się znowu na p. Naczelnika Państwa Piłsudskiego, powiedziano:

„Kto głosuje na jaką listę?

„Na listę nr. 3 Centr. Polsk. Kom. Wyb.: Hrabowie, obszarnicy, fabrykańcy, księża, robiący w kościele politykę, paskarze, szmuglerzy, łapownicy, komuniści i wszelkie męty społeczne, które chcą, by w Polsce była anarchja, chcą by Polska powróciła pod berło moskiewskie.

„Na listę nr. 3 głosują: wszyscy wrogowie Polski Niepodległej i Niezawisłej, wrogowie Ziemi Wileńskiej, wrogowie ludzi żyjących z pracy rąk, wszyscy wrogowie Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego.

Tak więc ci jedyni i wybrani przyjaciele wileńscy p. Naczelnika Państwa Piłsudskiego szli w wybory miotając przeciw obozowi, na którego listach we wszystkich okręgach widniało na pierwszym miejscu nazwisko ks. arcybiskupa Hryniewieckiego, sędziwego i dostojnego męczennika ucisku moskiewskiego, nikczemne obelgi o księżach, robiących w kościele politykę, o łapownikach, o mętach społecznych, o chęci powrotu pod berło rosyjskie.

A wszystko to pod wezwaniem p. Naczelnika Państwa Piłsudskiego.

Lecz nie tylko to.

Ta sama odrodzeniowo-demokratyczno-pepeesowa „Gazeta Krajowa”, pismo obozu p. Naczelnika Państwa

stwa na gruncie wileńskim, pisała dnia 3 stycznia br.:

„Sejm nasz odegra wybitną rolę, a większości endeków w nim przypuszczalnie nie będzie. Jesliby zaś była, zawdzięczać będzie tylko żydom białorusinom, którzy przez swe niepotrzebne wstrzymanie się od wyborów, chwilowemu zwycięstwu endecji dopomóc mogą. Ale i w tym wypadku endecja własnymi rękami będzie musiała trwałość Sejmu zabezpieczyć. Czy jednak będzie krajowi, niepolskim narodowości i warstwom ludowym lżej, zobaczają na własnej skórze...“

Jednym słowem odwołanie się do niepolskich narodowości o pomoc przeciw większości narodowości polskiej.

Tak wygląda polityka obozu wileńskiego pp. Józefa i Jana Piłsudskich pasowanych na Jagiełłę i Witolda.

Odezwa wyborcza tego obozu już pierwsza z dnia 19. stycznia 1921 r. mówiła:

„Piłsudski nasz i z nami i tylko Jego przyjaciółom na naszą listę Odrodzenia głosować wolno“.

Do życzenia tego wyborcy wileńscy zastosowali się obecnie bardzo ściśle i dzięki temu głosowanie stało się istotnie porachowaniem tych przyjaciół.

A mianowicie w miejsce Wilna na 70350 uprawnionych do głosowania i 43498 głosujących lista Odrodzenia z p. Ludwikiem Chomińskim na czele zdobyła aż 356 słownie: trzysta pięćdziesiąt sześć głosów, a z ogólnej liczby 18 mandatów w Wilnie przypadło Pols. Centr. Komitetowi Wyb. 15 a zespolonym wszystkim trzem grupom PPS. — Odrodzenie — Demokraci zaledwie 3, w całej zaś Wileńszczyźnie stosunek będzie jeszcze gorszy, bo nie jedna szósta, ale jakaś jedna dziesiąta.

Jest to jasna i dobitna odpowiedź Wileńszczyzny na politykę p. Naczelnika Państwa.

Sprawy polskie.

Unifikacja.

Poznań. Ministerstwo b. dzielnicy pruskiej donosi, że od dnia 1 stycznia rb. w skład jego wchodzi jeszcze: Departament spraw wewnętrznych, departament przemysłowo-handlowy, departament robót publicznych, departament pracy i opieki społecznej, tudzież wydział prezydjalny, osobowy i gospodarczy. Przeto zakres działań ministerstwa byłej dzielnicy pruskiej obejmować będzie jedynia sprawy, dotyczące powyższych działów administracji państwowej. Wobec tego we wszystkich sprawach, dotyczących innych działów administracji państwowej, zainteresowani winni się zwracać albo wprost do władz ministerstw resortowych pierwszej instancji lub za pośrednictwem władz drugiej instancji, którym w Wielkopolsce i na Pomorzu odnośne agendy powierzono.

Co się dzieje w świecie?

Karjera polityczna Poincarego.

P. Raymond Poincare, człowiek, jak na francuskie stosunki, w sile wieku politycznego, bo urodzony w roku 1860 a więc dopiero 62-letni, pochodzący z krępkiej i twardej Lotaryngii pogranicznej, z zawodu wybitny członek Palestry, od roku 1887 poseł a później senator, w roku 1894 po raz pierwszy minister, wytworny i ścisły mówca parlamentarny, świetny pisarz polityczny, wielki umysł, silna wola, przy wybitnie francuskim poczuciu miary i trzeźwości, jest od kilkunastu lat jedną z największych postaci w życiu narodem francuskim.

Wielki okres p. Poincarego zaczął się równo dziesięć lat temu, w styczniu 1912. W komisji spraw zagranicznych Senatu pp. Clemenceau i Poincare, przewodniczący komisji, wystąpili wówczas w bardzo ścisłych pytaniach i żądaniach wyjaśnień przeciw polityce kierownika rządu w owej chwili p. Cailleaux'a zmierzającej do porozumienia z Niemcami i układu Kongo-Marok niekorzystnego dla Francji i podającego ją w międzynarodowej polityce pod widoczny nacisk Niemiec. Na czele nowego rządu stanął p. Poincare i w ciągu roku 1912-go, jako zarazem minister spraw zagranicznych, zręcznie i pełnym samodzielności występowaniem podniósł niepospolicie na gruncie międzynarodowym znaczenie nekanej trudności i nawet upokorzeniami Francji. Więc też w styczniu 1913, po

skończeniu siedmioletnia p. Fallieres'a, wybrano go prezydentem republiki wśród takiego zapалу szerokich kół narodu, jakiego dawno nie pamiętano. Jako prezydent republiki w okresie wojny i zwycięstwa oddał Francji ogromne usługi i dlatego, gdy w styczniu 1920 ustępował, Parlament powziął uchwałę, taką samą jak zaraz po zwycięstwie względem p. Clemenceau i marszałka Focha, mocą której stwierdzono, że dobrze się zasłużył Ojczyźnie.

I oto dwa lata temu, w styczniu 1920, p. Poincare, natychmiast po opuszczeniu Pałacu Elizejskiego, wszedł z pełnym nakładem sił pracy w życie polityczne, jak żaden przed nim b. prezydent republiki, działając, jeszcze więcej niż w parlamencie, w dziennikarstwie, a pisząc równocześnie stałe przeglądy polityczne dwutygodniowe w Revue des Deux Mondes, oraz oświetlając kilka razy na miesiąc najważniejsze wypadki bieżące w dziennikach „Le Temps” i „Le Matin”, ogarnął swą działalnością pisarską niebывale szerokie pole.

Rządy tworzy obecnie znowu p. Poincare pod hasłem ścisłego wykonywania i politycznej obrony i obwarowania sojuszami traktatu wersalskiego i współpracy, na tym jednak nienaruszalnym gruncie, że Sprzymierzonymi.

Ameryka nie weźmie udziału w konferencji geneueńskiej.

Paryż. Wedle doniesienia „Chicago Tribune” z Waszyngtonu między Stanami Zjednoczonymi a rządem angielskim odbyła się wymiana zdań w sprawie ew. udziału Ameryki w konferencji geneueńskiej. Rząd amerykański nie przyjął zaproszenia do wysłania swoich przedstawicieli na tę konferencję.

Centrum niemieckie zadowolone z Poincare'go.

Berlin. Dzisiaj odbywa się w Berlinie zjazd partii centrowej. Przewodniczący Braun omawiając sytuację polityczną zaznaczył, że mimo rozchwiania się konferencji w Cannes koalicja weszła widocznie na drogę ulg dla Niemiec. Wbrew opinii dyplomacji niemieckiej uważa Braun gabinet Poincarego za pomyślny dla Niemiec, albowiem doprowadzi on do izolacji Francji, a w ten sposób oczyści atmosferę polityczną Europy.

Ze Śląska.

Połączenie Krakowa z Śląskiem.

Kraków. W magistracie tutejszym odbyła się wczoraj konferencja w sprawie połączenia kolejowego między Górnym Śląskiem a Małopolską, w szczególności Krakowem. W dyskusji wskazano na konieczność zbudowania osobnej stacji rozdzielczej koło Dździec i połączenia Krakowa z Mysłowicami podwójnym tunelem. Dzięki tym przedsięwzięciom Kraków będzie mógł podobać nowym wymaganiom komunikacyjnym i odegrać rolę, którą dotąd odgrywał Wrocław.

Wiadomości z bliska i z daleka.

Chojnice, dnia 19 stycznia 1922 r.

— **Drugi Koncert Bałabajkowy** wielkorojskiej orkiestry odbędzie się w sobotę, dnia 21. b.m. zwracamy na to uwagę. Bilety są tylko w dniu koncertu od 12 w poł. do nabycia w hotelu Engla. Ponieważ orkiestra ta zdobyła sobie ostatnim razem szturmem serca wszystkich słuchaczy, spodziewać się można, że sala będzie zatłoczona. Należy więc o bilety wcześniej się postarać a nie dopiero wieczorem przy kasie.

— **Obwieszczenie w sprawie podatku obrotowego za rok kalendarzowy 1921.** Na powstanie § 17 ustęp i ustawy o podatku obrotowym i §§ 45 i 51 przepisów wykonawczych wzywa się niniejszem wszystkie osoby, spółki i stowarzyszenia, uprawiające proceder w powiecie chojnickim (z wyjątkiem mieszkających w mieście Chojnicach i gminie Czersk) do oddania przepisanej deklaracji względem całkowitego obrotu (bez potrącenia kosztów i wydatków) osiągniętego w czasie od 1. stycznia do 31. grudnia 1921 r. Deklarację należy oddać do 20. lutego r. b. ustnie z odnośnymi danymi w pobpisaniem urzędzie. Urząd podatku obrotowego znajduje się nadal w Starostwie w Chojnicach pokój 20.

Do przedsięwzięciom podlegających podatkowi obrotowemu zalicza się również przedsięwzięcia rolnicze,

leśne, hodowle pydła, rybołówstwo, ogrodnictwo i składy górnicze. Osoby wolnych zawodów, jak lekarze, rzeczniki, artyści i t. p. nie podlegają podatkowi obrotowemu.

Podatek obrotowy pobiera się również, jeżeli, i o ile osoby i t. d. podlegające podatkowi, biorą przedmioty lub artykuły z przedsiębiorstwa na własne zużycie lub spożycie. Jako wartość tych artykułów oblicza się cenę miejscową obowiązującą w danym czasie.

Wolne od ogólnego podatku obrotowego są wszystkie te osoby pp. których obrót w całym roku kalendarzowym nie wynosił więcej jak 8000 mk. Zwolnienie od podatku w myśl powyższego należy jednakowoż w urzędzie podatkowym uzasadnić. Co do artykułów luksusowych nie przewidują ustawy żadnych zwolnień.

Nie oddanie deklaracji pociąga za sobą karę porządkową do 150 mk.

Kto z wiedzą podaje fałszywe sumy swego obrotu lub z wiedzą zataja podatek obrotowy albo podstępem księgą korzyści podatkowe, naraża się na karę pieniężną, która wynosi 20 razy tyle, ile wynosiła zatajona suma podatkowa. Jeżeli ostatnia się nie da stwierdzić, na grzywnę od 100 do 10 000 mk. Usiłowane przekroczenie jest również karygodnym.

Do oddania piśmiennej deklaracji należy użyć przepisane formularze, które można bezpłatnie nabyć w podpisaniem urzędzie. Do zameldowania obrotu są wszyscy podatnicy zobowiązani, chociaż formularzy nie odebrali.

Do oddania deklaracji można podatników, przez powtarzające się grzywny zmusić, nie przesądza to upoważnienia urzędu podatku obrotowego, do prze-

dsiewzięcia wymiaru podatku na podstawie własnych dochodzeń.

Chojnice, dnia 17. stycznia 1922 r.

Wydział Powiatowy powiatu chojnickiego
Urząd podatku obrotowego.
Starosta

Szynwałd. (Polowanie). Jak nam donoszą, w sobotę, dnia 14. b. m. staraniem Pomorskiego Klubu Myśliwskiego odbyło się wielkie polowanie z naganką, na którym położono 107 sztuk zajęcy. Królem polowania został porucznik Żołyński, wicekrólem podpor. Skotnicki.

Brodnica. (Przeciw protegowania żydów.) Jak nam z Brodnicy donoszą, kilku obywateli z cechu szewskiego czyni starania, aby w Brodnicy osiedlił się żyd z b. Kongresówki, nazwiskiem; Gutentag i to w charakterze przykrawacza szewskiego. Fakt ten słusznie oburza mieszkańców Brodnicy, ponieważ dążeniem każdego prawie obywatela tego miasta jest, aby jak najmniej placówek gospodarczych przechodziło w ręce żydowskie. Obywatele zaś którzy protegują żydów, nie zastanawiają się widocznie nad tem że i w szeregach rzemieślników polskich znajdzie się dość ludzi do podobnej pracy, i że w Brodnicy dla swoich braknie mieszkań, a co dopiero dla żydowskich przybyszów z dalszych stron. Pobudzającym było dotąd objawem, że w naszym mieście są jedynie cztery rodziny żydowskie. Oczekując, kiedy sami obywatele Brodnicy zaczną pracować obecnie nad zażydzeniem tego miasta.

Zebrania towarzystw

w Chojnicach. — Zebranie celem założenia kółka amatorskiego odbędzie się w Niedzielę, dnia

22. stycznia 1922 o godz. 4 po poł. w jadalni p. Januszewskiego.

Zwołujący.

w Chojnicach — Tow. Samodzielnych Kupców Chojnice. Dziś dnia 19 bm., wiecz. o 8 mej w lokalu p. Łyczynka odbędzie się roczne walne zebranie. Przybycie wszystkich członków jest konieczne.

Zarząd.

w Chojnicach — Zarząd Tow. Polek urzędu bezpłatnie przez trzy miesiące kurs haftów i rysunków kaszubskich. Zgłoszenia uczennic przyjmuje już teraz starościna Sikorska, starostwo I piętro.

w Chojnicach. — Z. Z. P. budowlanego w piątek, dnia 20. I. 22 o godz. 7 wiecz. u pana Pruskiego ul. Gdańska. Należy ze sobą przynieść książki legitymacyjne.

Zarząd.

Kurs dewiz w Gdańsku.

Dewizy	17 stycznia (w wolnym obrocie)		16 stycznia (urzędowe)	
	placono	żądano	placono	żądano
dolary	188,50	—	184,56	184,94
wyp. teleg. n. Londyn	—	—	789,20	790,80
Guld. holenderski	—	—	6805,65	6819,35
marki polskie	6,37 1/2	—	6,36	6,39
wypłata na Warszawę	6,37 1/2	—	6,41	6,44
" " Poznań	—	—	—	—
" " Pomorze	—	—	—	—

Tendencja marki polskiej: —

Berlin, dnia 17. stycznia 1922 r.:
Za gotówkę plac. 6,40 — Za przekaz plac. 6,45.

Polecam z mojej składnicy w Chojnicach

cykorja prawdziwa „Extra“	1/1 paczka	mk. 170
przymieszka do kawy „	1/1 „	70
surogat „	1/1 „	60
cykorja „Nasza“ do „	1/1 „	75
pieprz czarny	funt	500
korzeń angl.	„	400
natron (natr. bicarb)	„	100
budyń czekoladowy	paczka	10
budyń cytrynowy	„	8
proszek do pieczywa	„	8
„Oetkera Eiweispulver“	„	15
olejki przyprawne	butelka	12
cukier wanil.	paczka	15
goździki	„	10
cynamon mielony	„	10
żelatyna biała	funt	640
żelatyna czerwona	„	700
krochmal	1/1 paczka	120
krochmal	1/2 „	60
ocet	3—3 1/2 0/0	lit. 30
„	7—7 1/2 0/0	„ 60
„	10—10 1/2 0/0	„ 90
pasty na obuwie	„Zorza“	puszka 25
	Hermesin	„ 25
	Berolin	„ 20
świeczki sztuka od	„	10—40

Równocześnie polecam moją wielką wybór w 1a mydłach rdzennych krajowych i zagranicznych:

Mydło komandyte wyrób zagraniczny	kaw. 250 gr.	mk. 100
Mydło „Wygoda“	400 gr.	170
Mydło „Prima Kernseife“	220 gr.	120
Mydło „Sparseife“	250 gr.	160
Mydło „OranienburgerK.“	250 gr.	170
Mydło toaletowe	„	60
Proszek mydlany K. A.	funt	75

WINA CZERWONE i WĘGIERSKIE
CYGARA :—: PAPIEROSY

po najniższych cenach dziennych.

Ceny rozumie się w detalu.

Odsprzedaję ceny hurtowne.

Hurtownia Kolonialna

W CHOJNICACH

J. A. JELENIEWSKI NAST.:

KONRAD GUCZKOWSKI.

CHOJNICE. — KARTUZY. — TORUŃ.

Czerwone i Węgierskie WINA

znowu w zapasie w znanej
z dawna dobroci.

J. V. Rhode następca Bronisław Jasnoch.

SALON MODY OTTO WEILAND DWORCOWA 10.

Dostarcza eleganckie sukienki balowe,
towarzystwie i promenadowe, kostiumy
i płaszcze. i płaszcze. i płaszcze.
Garderobe męską podług miary. Mundury.
SKŁAD MATERJAŁÓW. ODZNAKI WOJSKOWE.

Stary Papier

DRZEWO ŚWIERKOWE
i PAPIERNICZE

ZAKUPUJE

„Wielkopolska Papiernia“ Tow. Akc.

BYDGOSZCZ, Gdańska 19.

Papa dachowa

wyrób przedwojenny,

I-a Smoła kamienna, II-a Klej

masowy, :—: lepek smołowy,

oddaje w większych i mniejszych ilościach po
przystępnych cenach

WIŚNIEWSKI i S-ka, CHOJNICE.

FABRYKA PAPY DACHOWEJ
I SMOŁOWCÓW.

Drugi koncert Balabajkowy.

Wielkorusyjskiej Orkiestry
w sobotę, dnia 21. stycznia rb.
pod batutą p. STEPNOW.
BILETY od godz. 12 w dniu
koncertu w hotelu ENGLA do
nabywania. Początek o godz. 8.
PROGRAM ZMIENIONY.

Po koncercie
TANIEC.

Zrzucanie popiołu i śmieci

na mej posiadłości, do kopalni
piasku lub na drodze do niej
przy ul. Polnej i Szynfeldzkiej
zakazuję niniejszym surowo.
Przekroczenia tego zakazu
ścigać będę sądownie.

Stanisław Lewicki,
właściciel.

Jeden nowy
pluszowy płaszcz.
noszone kostiumy i jeden
noszony płaszcz

na sprzedaż
ul. GDAŃSKA nr. 33 w składzie.

Metale łożyskowe

różnych stopni dostarcza
z zapasów.
Smoschewer i Ska., T. z o. p.
Bydgoszcz. Tel. 431.

Kupuję każdą ilość
jagód jałowcowych

także i prawdziwe

grzyby suszone,
zdrowy i dobry towar.

Władysław Literski
BRUSY.

DOM ROLNICZO-HANDLOWY
i HURTOWNIA TOWARÓW
SPOŻYWCZYCH.

Pocztówki z widokiem

z Chojnic i z okolicy

poleca

Dziennik Chojnicki.